

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

ЗАКОН
ЗА ЛИЧНАТА КАРТА
- неофицијален пречистен текст

Скопје, октомври 2023 година

Пречистениот текст на Законот за личната карта ги опфаќа: Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 8/95), Законот за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 38/02), Законот за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 16/04) и Законот за изменување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 12/05), Законот за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 19/07), Законот за изменување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 10/10), Законот за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 51/11), Законот за дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 13/12) и Закон за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 166/12), Закон за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник број 154/15) и Закон за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник број 55/16) и („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 67/22 и 209/23) во кои е означено времето на нивното влегување во сила.

ЗАКОН ЗА ЛИЧНАТА КАРТА (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

Член 1

Личната карта е јавна исправа со која се докажува идентитетот, државјанството на Република Македонија, живеалиштето и адресата на граѓанинот на Република Македонија.

Личната карта може да се употребува и за преминување на државната граница, во случаи и под услови утврдени со меѓународен договор ратификуван согласно со Уставот на Република Македонија.

Граѓанинот може да има само една лична карта.

Член 2

Секој граѓанин со наполнети 18 години живот должен е да има лична карта.

Личната карта може да се издаде и на граѓанин со наполнети 15 години живот, на негово лично барање, по претходна согласност од родителите, законскиот застапник или старателот.

Член 3

Личната карта ја издава Министерството за внатрешни работи.

Член 4

Барањето за издавање на лична карта граѓанинот лично или со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги го поднесува

во надлежната организациска единица на Министерството за внатрешни работи според подрачјето на кое граѓанинот има живеалиште или престојувалиште.

Барањето за издавање лична карта за лица кои од оправдани здравствени причини не се во можност лично да го поднесат, се поднесува од страна на лице од семејството на барателот.

Во прилог на барањето од ставот 2 на овој член се доставува и документ врз основа на кој се докажува дека лицето од оправдани здравствени причини не е во можност лично да го поднесе барањето.

Барањето за издавање на лична карта се поднесува на пропишан образец.

Поднесување на барање за издавање на лична карта и подигање на лична карта за лице на кое со одлука на суд му е одземена или ограничена деловната способност го врши старателот во присуство на тоа лице.

Со земањето податоци за биометриските карактеристики граѓанинот ја поднесува и личната карта чиј рок на важење е истечен, оштетената лична карта, дотраената лична карта што не може да служи на својата намена или друга лична исправа од која може да се утврди идентитетот на граѓанинот.

Со барањето од ставот 4 на овој член по исклучок, граѓаните родени во странство поднесуваат и извод од матична книга на родените.

Во случај кога бездомник за прв пат поднесува барање за издавање на лична карта, земањето податоци за биометриските карактеристики за бездомникот се врши во присуство на службено лице од Центарот за социјални работи.

Бездомник е лице кое нема живеалиште и личен документ за идентификација издаден од надлежен орган во Република Северна Македонија.

Член 5

Образецот на личната карта содржи: натпис “Република Македонија”, назив “лична карта”, натпис “МКД”, место за фотографија, грб на Република Македонија и машински читлив дел.

Во образецот на личната карта се запишуваат следниве податоци: презиме и име на граѓанинот; државјанство; пол; датум на раѓање; матичен број на граѓанинот; датум на издавање на личната карта; датум на важење на личната карта; место на раѓање на граѓанинот; живеалиште и адреса на граѓанинот; надлежен орган кој ја издал личната карта; број на личната карта и потпис на имателот на личната карта.

Образецот на личната карта се печати на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на английски јазик и неговото писмо.

Податоците во образецот на личната карта се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на основното латинско писмо (ICAO Doc 9303).

На граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, образецот на личната карта се печати и податоците во него се запишуваат и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

На граѓаните кои зборуваат јазик различен од службениот јазик, на нивно лично барање, податоците за личното име што се внесуваат во личната карта се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на јазикот и писмото што го употребува граѓанинот.

Во образецот на личната карта меѓународните ознаки (кодови) се запишуваат согласно со меѓународните стандарди утврдени во ICAO Doc 9303.

Член 6

Во постапката по барањето за издавање на лична карта, од подносителот на барањето задолжително лично се земаат податоци за неговите биометрички карактеристики, заради утврдување на неговиот идентитет.

Податоци за биометрички карактеристики од ставот 1 на овој член се сметаат отпечатоците од два прста и фотографија.

Член 7

Личната карта се издава со рок на важење од десет години, а за граѓанин помлад од 27 години живот со рок на важење од пет години.

На граѓанин над 65 години живот му се издава лична карта со трајно важење.

Граѓаниниот не смее да се служи со лична карта чиј рок на важење е истечен.

На граѓанинот кој најмалку два пати ќе загуби лична карта или на друг начин ќе остане без неа, заменетата лична карта му се издава со рок на важење од една година. По истекот на овој рок, новата лична карта се издава со рок на важење утврден во ставот 1 на овој член.

Барањето за замена на личната карта се поднесува најдоцна во рок од 30 дена пред истекот на рокот на важењето на личната карта.

При промена на име на улица согласно со Законот за определување на имиња на улици, плоштади, мостови и други инфраструктурни објекти, личната карта на граѓанинот ќе важи до рокот на важење кој е наведен во личната карта, освен во случаите предвидени со членот 14 од Законот за изменување и дополнување на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 19/2007 и 10/10).

Член 7-а

Министерството за внатрешни работи на барање на надлежниот суд, кој под услови и на начин утврдени со Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија може да бара одбивање на барањето за издавање на пасош, односно одземање на пасошот, со решение ќе забрани употреба на личната карта за преминување на државната граница.

Барањето од надлежниот суд од ставот 1 на овој член, во форма на електронски документ може да се достави и преку Националната платформа за интероперабилност. Во случај на технички прекин на функционалноста на Националната платформа за интероперабилност, барањето се доставува преку квалификувана електронска препорачана достава до електронската адреса на Министерството за внатрешни работи, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Против решението од ставот 1 на овој член жалба може да се поднесе до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Жалбата од ставот 3 на овој член може да се поднесе и со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

Жалбата од ставот 3 на овој член се поднесува во рок од 15 дена од денот на приемот на решението ине го одлага извршувањето на решението.

Член 7-б

За сите факти кои за последица имаат престанување на причините за забрана на употреба на личната карта за преминување на државната граница, надлежниот суд веднаш по службена должност го известува Министерството за внатрешни работи преку Националната платформа за интероперабилност во реално време, а најдоцна во рок од три дена од денот на престанување на причините за забрана на употреба на личната карта за преминување на државната граница. Во случај на технички прекин на функционалноста на Националната платформа за интероперабилност, известувањето се доставува преку квалификувана електронска препорачана достава до електронската адреса на Министерството за внатрешни работи во реално време, а најдоцна во рок од три дена од денот на техничкиот прекин на функционалноста на Националната платформа за интероперабилност, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги

Ќе се смета дека се престанати причините за забрана на употреба на личната карта за преминување на државната граница, ако надлежниот суд не го обнови барањето по истекот на една година од денот на поднесувањето на барањето.

Во случаите од ставовите 1 и 2 на овој член, на барање на граѓанинот, Министерството за внатрешни работи ќе ја избрише забраната за употреба на личната карта за преминување на државната граница.

Барањето од ставот 3 на овој член може да се поднесе и со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

Член 7-в

Министерот за внатрешни работи ќе го пропише начинот на забележувањето и бришењето на забраната за употреба на личната карта за преминување на државната граница, како и начинот на водење на евиденцијата од членот 14 на овој закон.

Член 8

На граѓанин кој ќе го промени живеалиштето или ќе изврши промена на личното име, му се издава нова лична карта.

Во случаите од ставот 1 на овој член, граѓанинот при поднесување на барањето за издавање на лична карта задолжително приложува документ со кој ја докажува промената.

При промена на податоците од ставот 1 на овој член, граѓанинот е должен во рок од 30 дена да поднесе барање за замена на личната карта со нова.

Член 9

Граѓанинот од членот 2 став 1 на овој закон должен е личната карта да ја носи со себе и да ја покаже на барање на службеното лице кое со закон е овластено да легитимира.

Не е дозволено задржување на туѓа лична карта, ниту давање на лична карта на друг на послуга, како и послужување со туѓа лична карта како со своја.

Задржување на туѓа лична карта во смисла на овој закон, ги опфаќа дејствијата со кои од страна на службени лица, кои со закон се овластени да вршат легитимирање или било кое друго овластено лице, се чува туѓата лична карта, односно се држи подолго од времето потребно за утврдување на идентитетот на граѓанинот без негово непосредно присуство, како и секое дејствие со кое на граѓанинот му се оневозможува личната карта да ја носи со себе.

Член 9-а

Личната карта може да ја копираат контролорите и/или обработувачите на збирки на личните податоци само во случаи утврдени со закон.

Личната карта покрај лицата на кои се однесува, може да ја копираат и нотарите при утврдување на идентитетот и субјективитетот на учесниците во постапките кои се водат пред нотар согласно закон, како и од страна на други контролори и/или обработувачи на збирки на лични податоци само во случаи утврдени со закон .

По исклучок од ставовите 1 и 2 на овој член, личната карта може за однапред утврдена цел или цели да се копира и по претходна писмена изречна согласност на сопственикот на личната карта.

По копирањето на личната карта, копијата соодветно се означува дека истата не може да се користи за друга цел освен за онаа за која согласно закон е направена.

Натамошното копирање, односно умножување на копијата е забрането, освен доколку со закон не е поинаку утврдено.

На барање на сопственикот на личната карта контролорот, односно обработувачот е должен да издаде потврда за направената копија на личната карта во која задолжително се наведува целта за која е направена копијата и рокот на нејзиното чување.

Забрането е обработување и чување на копија на лична карта во електронски облик, освен доколку со закон не е поинаку утврдено.

Изразите „контролор“, „обработувач“ и „согласност“ во смисла на овој закон, имаат исто значење како и изразите „контролор на збирка на лични податоци“, „обработувач на збирка на лични податоци“ и „согласност на субјектот на лични податоци“ кои се утврдени со прописите за заштита на личните податоци.

Член 10

Кога службено лице на Министерството за внатрешни работи овластено да легитимира ќе утврди дека личната карта на граѓанинот е толку оштетена или дотраена што не може да и служи на својата намена или изгледот на имателот на личната карта е толку изменет што не одговара на фотографијата на личната карта, ќе го задолжи граѓанинот во рок од 15 дена да поднесе барање за замена на личната карта.

Во случаите од ставот 1 на овој член барање за замена на личната карта може да поднесе и граѓанинот.

Член 11

Граѓанин кој ќе загуби лична карта или на друг начин ќе остане без неа должен е да пријави на Министерството за внатрешни работи да ја огласи за неважечка во „Службен весник на Република Македонија“ на свој трошок и да поднесе барање за издавање на нова лична карта. Доказот го прибавува Министерството за внатрешни работи по службена должност преку Националната платформа за интероперабилност, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

Ако граѓанинот на кој му е издадена нова лична карта ја пронајде порано издадената лична карта, должен е веднаш истата да ја предаде на Министерството за внатрешни работи.

Член 11-а

Граѓанинот на кој државјанството на Република Македонија му престанало со отпуст согласно со Законот за државјанството на Република Македонија, должен е на денот на врачување на решението за отпуст од државјанството на Република Македонија личната карта да ја предаде на Министерството за внатрешни работи или ако живее во странство, на дипломатско-конзулярното претставништво на Република Македонија во странство.

Член 12

Министерството за внатрешни работи во рок од 15 дена од денот на земање на податоци за биометриските карактеристики од членот 6 од овој закон, ќе му издаде лична карта на граѓанинот.

По исклучок од ставот 1 на овој член, на писмено барање на граѓанинот кој бара издавање на лична карта, личната карта му се издава најдоцна во рок од два работни дена од денот на поднесување на барањето за издавање на лична карта, во случај кога нема промена на живеалиште или адреса на стан.

Доколку Министерството за внатрешни работи не ја издаде личната карта, односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање лична карта во рокот од ставовите 1 и 2 на овој член, подносителот на барањето има право на жалба во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето, односно 15 дена од денот на приемот на решението за одбивање на барањето од членот 4 став 1 од овој закон.

Жалбата од ставот 3 на овој член може да се поднесе и со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги

Жалбата од ставот 3 на овој член се поднесува до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос од втор степен.

Член 13

Личната карта се подигнува лично од граѓанинот, кој притоа е должен да ја предаде старата лична карта на Министерството за внатрешни работи заради поништување.

По исклучок од ставот 1 на овој член, за лицата кои од оправдани здравствени причини не се во можност лично да ја подигнат личната карта, истата се подигнува од страна на лице од семејството на барателот.

Член 14

Министерството за внатрешни работи води електронска евиденција за издадените лични карти во согласност со утврдените стандарди и законски прописи.

Министерството за внатрешни работи води електронска евиденција за запишувањето на забраната и за бришењето на забраната на употреба на личната карта за преминување на државната граница.

Евиденциите од ставовите 1 и 2 на овој член се водат во согласност со Законот за општа управна постапка и ги содржат податоците од членовите 5 и 6 од овој закон.

Во евиденцијата од ставот 1 на овој член се собираат, обработуваат и се чуваат следниве лични податоци: број на документ, презиме, име, матичен број, датум на раѓање, место на живеење, тип на документ, статус, датум на издавање, датум на истекување, број на барање, датум на пријавување, локација, вид на барање, датум на одобрување, датум на авторизација и вид на печатење.

Во евиденцијата од ставот 2 на овој член се собираат, обработуваат и се чуваат следниве лични податоци: број на забраната, презиме, име, матичен број, датум на раѓање, тип на документи, датум на одлуката, орган кој одлучува, досие за одлуката, почетен датум, датум на истекување и максимално траење.

Личните податоци содржани во евиденциите од ставовите 1 и 2 на овој член се обработуваат заради остварување на целите утврдени со овој закон.

Личните податоци содржани во евиденциите од ставовите 1 и 2 на овој член се чуваат трајно.

Министерството за внатрешни работи обезбедува соодветна заштита на личните податоци содржани во евиденциите од ставовите 1 и 2 на овој член од неовластен пристап и користење на податоците, во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

Член 14-а

Надзор над спроведувањето на одредбите од член 9 ставот 2 и членот 9-а од овој закон врши Дирекцијата за заштита на личните податоци.

Член 15

Глоба во износ од 20 до 80 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице, кое:

1. има повеќе од една лична карта (член 1 став 3);
2. со наполнети 18 години живот нема лична карта (член 2 став 1);
3. ќе поднесе невистинит извод од матичната книга на родените (член 4 став 7);
4. се служи со лична карта чиј рок на важење е истечен (член 7 став 3);
5. во законски утврдениот рок не поднесе барање за замена на личната карта (член 7 став 5 и член 10);
6. нема да поднесе барање за замена на личната карта во законски утврдениот рок (член 8 став 3);
7. ќе ја задржи туѓата лична карта по било кој основ, односно ќе ја даде личната карта на друг на послуга или ќе се послужи со туѓа лична карта како со своја (член 9 став 2);

8. нема да ја предаде личната карта на Министерството за внатрешни работи, односно на дипломатско-конзулярното претставништво на Република Македонија во странство (член 11-а)

9. нема да ја предаде старата лична карта на Министерството за внатрешни работи заради поништување (член 13);.

Глоба во висина од 15 до 30 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице кое не ја носи со себе личната карта или ќе одбие да ја покаже личната карта (член 9 став 1).

Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице-контролор, односно обработувач, ако постапува на начин спротивен на одредбите од членот 9-а од овој закон.

Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице-контролор, односно обработувач за сторен прекршок од ставот 3 на овој член.

Глоба во износ од 200 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице во државен орган-контролор, односно обработувач за сторен прекршок од ставот 3 на овој член.

Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице-контролор, односно обработувач за сторен прекршок од ставот 3 на овој член.

Член 15-а

За прекршоците предвидени со одредбите од членот 15 ставови 1 и 2 на овој закон, прекршочната постапка ја води комисија на Министерството за внатрешни работи.

По исклучок од ставот 1 на овој член, кога сторителот на прекршокот е странец, прекршочната постапка ја води и прекршочни санкции изрекува надлежниот суд.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од два члена и претседател на комисијата.

Членовите на комисијата имаат завршено високо образование и работно искуство од најмалку седум години на предметната материја, а претседателот на комисијата е дипломиран правник со положен правосуден испит и работно искуство од најмалку десет години на предметната материја.

Доставувањето на писмената изготвени од комисијата од ставот 1 на овој член, се врши согласно со одредбите од Законот за прекршоците и Законот за општата управна постапка.

Ако живеалиштето на лицето на кое треба да му се достави известување, покана или одлука е непознато за органот чие писмено се доставува, комисијата од ставот 1 на овој член, ќе го објави писменото на веб страницата на Министерството за внатрешни работи и со истекот на осум дена од денот на објавување на веб страницата ќе се смета дека странката е уредно известена за писменото.

Против одлуката на комисијата од ставот 1 на овој член, може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка.

Член 15-б

За прекршоците предвидени со одредбите од членот 15 ставови 3, 4, 5 и 6 од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Дирекцијата за заштита на личните податоци во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

Против одлуката на органот од ставот 1 на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка.

Член 15-в

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице се врши согласно со Законот за прекршоците.

членовите 16, 17 и 18 се избришани.

Член 19

Со влегувањето во сила на овој закон престануваат да важи Законот за лична карта („Службен весник на СРМ“ број 15/73, 20/73, 38/85, 37/87, 51/88 и 19/90) и Законот за основните податоци на личната карта („Службен весник на СФРЈ“ број 6/73).

Член 20

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавување на „Службен весник на Република Македонија“.

преодни одредби од сите измени

Член 11

Подзаконскиот пропис чие донесување е утврдено со овој закон ќе се донесе најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон. **измена 16/04**

Член 13

Министерот за внатрешни работи во рок од три месеци од влегувањето во сила на овој закон ќе донесе подзаконскиот пропис за образецот на барањето за издавање на личната карта, образецот на потврдата за поднесено барање за издавање на личната карта, образецот на личната карта, постапката за издавање и замена на личната карта и за начинот на водење на евиденцијата за издадените лични карти.

Член 14

Личните карти издадени пред денот на влегувањје во сила на овој закон, ќе важат до рокот на важење кој е наведен во личната карта, но најдолго до три години од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 15

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија, а одредбите на членовите 1,2,3,4 и 5 ќе се применуваат од 1 октомври 2007 година. **измена 19/07**

Член 3

Подзаконскиот акот од член 3 ставот 2 на овој закон ќе се донесе во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 АПРИЛ 2012 ГОДИНА, ОСВЕН ОДРЕДБАТА од членот 1 на овој закон, која ќе се применува со започнување на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постпак од работен однос во втор степен. **измена 51/11**

Член 6

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за личната карта. **измена 166/12**

Член 5

Започнатите постапки до денот на започнување на примената на овој закон ќе завршат согласно со законот по кој биле започнати.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а ќе започне да се применува со започнувањето на примената на Законот за општата управна постапка согласно со членот 141 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15). **измена 55/16**

Член 7

Подзаконските прописи донесени врз основа на Законот за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 8/95, 38/2002, 16/2004, 12/2005, 19/2007, 10/10, 51/11, 13/12, 166/12, 154/15 и 55/16), ќе се усогласат со одредбите од овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 8

Овој закон престанува да важи со денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2023 година.